

ที่ มา ๐๘๐๔.๔/๒๙๕๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

แผนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงฯ ๑๐๓๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง หารือการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดอุตรดิตถ์ ลับ ที่ อต ๐๐๓๗.๔/๑๙๔ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๓

๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มา ๐๘๐๔.๔/๑ ๗๓๔ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓

ตามที่จังหวัดแจ้งว่าได้รับข้อหารือจากอำเภอแล กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล อำเภอแล หารือแนวทางปฏิบัติในการใช้อำนาจบังคับคดีทางปกครองกับผู้ทำละเมิด กรณีสำนักงานการตรวจสอบ แผ่นดินภูมิภาคที่ ๙ (จังหวัดลำปาง) ได้ตรวจสอบสืบสวนการจัดซื้อที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคารที่ทำการขององค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล และพบว่าเกิดความเสียหายเป็นเงิน ๘๒๖,๐๐๐ บาท สรุปได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลขอหารือประเด็นเกี่ยวกับความสามารถในการบังคับคดี และประเด็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด รวม ๒ ประเด็น พร้อมกับความเห็นของจังหวัดเพื่อประกอบการพิจารณา ความละเอียดเจ็บแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลหารือว่า กรณีของนายวัน มาแก้ว และนายเชิด คำนงษา อธีตกรรมการบริหารและกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินใหม่ทดแทน เมื่อเทียบเคียง กับการนับอายุความเพื่อใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินใหม่ทดแทน ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยในประเด็นปัญหา ท่านองเดียวกันนี้ไว้ในคำสั่งที่ ๔๑/๒๕๕๑ (กรณีของนายจำลอง มูลเด้า) องค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพล จะยังคงสามารถบังคับคดีทางปกครองได้อยู่หรือไม่ อย่างไร และ จังหวัดอุตรดิตถ์เห็นว่า กรณีดังกล่าว เจ้าหน้าที่ ผู้ทำค้ำสั่งทางปกครองยอมมีอำนาจพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อบังคับให้เป็นไปตามค้ำสั่งของตนได้ โดยไม่ต้องน้ำอายุความตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นอายุความฟ้องคดีมาใช้กับการออกค้ำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการกฎหมายอาชญากรรม (คณะพิเศษ) เรื่องสืบฯที่ ๕๒๓/๒๕๕๐ เรื่อง การออกค้ำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนและการพิจารณาอุทธรณ์ของเทศบาลนครสมุทรปราการ นั้น เห็นว่า กรณีการทำละเมิดของนายวัน มาแก้ว และนายเชิด คำนงษา เป็นมูละนิตเดียวกันกับนายจำลอง มูลเด้า ซึ่งการกระทำ ละเมิดได้เกิดในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ และองค์การบริหารส่วนตำบลชัยจุมพลได้มีค้ำสั่งให้บุคคลดังกล่าว ชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทน ตามค้ำสั่งที่ ๓๑/๒๕๕๐ และค้ำสั่งที่ ๓๑๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ตามลำดับ ซึ่งเกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิด และตามความเห็นคณะกรรมการกฎหมายอาชญากรรม (คณะพิเศษ) เรื่องสืบฯที่ ๕๒๓/๒๕๕๐ ได้ถูกกลับแล้ว ตามความเห็นคณะกรรมการกฎหมายอาชญากรรม (คณะพิเศษ) เรื่องสืบฯที่ ๓๕๓/๒๕๕๗

เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (เจ้งตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๗๓๔ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่) ประกอบกับคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๙๑/๒๕๕๑ ที่สรุปได้ว่า เมื่อเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐเกินลิบเป็นบันไดแล้ว สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนย่อมเป็นอันขาดอายุความ ตามมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๗ และหน่วยงานของรัฐจึงไม่อาจออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลลักษยจุ่มพลจึงต้องยกเลิกคำสั่งที่ให้นายวัน มาแก้ว ประธานเชิด คำวงศ์ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในกรณีดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ตามนัยคำสั่งศาลปกครองสูงสุดดีหมายเหตุที่ ๔๙๑/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๑ ประกอบกับความเห็นคณะกรรมการกฎหมายวิชาชีวภาพ (คณะพิเศษ) เรื่องเรื่องที่ ๗๕๗/๒๕๕๒ และ องค์การบริหารส่วนตำบลลักษยจุ่มพลต้องยกเลิกคำสั่งที่ให้บุคคลห้ามสองชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามนัยมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติชปภบดีพูนติราษฎร์การทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๗

๒. ประเด็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลักษยจุ่มพลหารือว่า หากองค์การบริหารส่วนตำบลลักษยจุ่มพล ไม่สามารถบังคับดีทางปกครองได้ เพราะเหตุขาดอายุความ และหากองค์การบริหารส่วนตำบลลักษยจุ่มพลได้แต่งตั้ง คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด (กรณีที่คดีฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากกองมรดกของ นายจำลอง มูลเดา ผู้เสียชีวิต) ซึ่งมีมูลเหตุเดียวกันแล้ว และรายงานผลการพิจารณาให้กรมบัญชีกลางพิจารณา องค์การบริหารส่วนตำบลลักษยจุ่มพลจำต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเพื่อหา ผู้ต้องรับผิดชอบ กรณีขาดอายุความนี้อีกหรือไม่ เพราะเหตุใด และ จังหวัดอุตรดิตถ์เห็นว่า ตามบันทึกสำนักงาน คณะกรรมการกฎหมายวิชาชีวภาพ เรื่องเรื่องที่ ๔๐๙/๒๕๕๗ คณะกรรมการกฎหมายวิชาชีวภาพ (คณะกรรมการร่วมกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้เคยให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาเรื่องอายุความ สรุปได้ว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏແนื้ดว่า สิทธิเรียกร้อง ให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนขาดอายุความแล้ว หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายก็สามารถแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อหาตัวผู้ต้องรับผิดในกรณีที่ทำให้ขาดอายุความ และดำเนินการ หักห้ามวินัยและทางแพ่งกับผู้นั้นต่อไป โดยไม่ต้องรอให้ศาลมีคำพิพากษาว่าคดีขาดอายุความก่อนแต่อย่างใด ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ดังนั้น ข้อหารือในประเด็นนี้เป็นกรณีที่คณะกรรมการกฎหมายวิชาชีวภาพได้ให้ความเห็น ไว้ชัดเจนแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลลักษยจุ่มพลจึงสามารถนำมาเทียบเคียงเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ นั้น ความเห็นของจังหวัดถูกต้องแล้วตามความเห็นของคณะกรรมการกฎหมายวิชาชีวภาพดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพรัตน์ สถาพันธ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
ส่วนคดี
โทร. ๐-๒๒๔๓-๖๖๓๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ด้วยธรรมนำไทยใส่สะอาด”